

Evaluatie Integraal Veiligheidsplan 2017-2022¹
Samen Veilig, Samen Doen!

¹ Op 10 juni 2021 heeft de raad besloten om het huidige veiligheidsplan met een jaar te verlengen waardoor het huidige integraal veiligheidsplan een looptijd heeft tot 31 december 2022.

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
2. Speerpunten	5
2.1 Verkeersveiligheid	5
2.2 Overlastgevende en verwarde personen	7
2.3 Jeugd en veiligheid	10
2.4 Achter de voordeur	11
2.5 Inbraakpreventie	12
2.6 Ondermijnende criminaliteit	13
3. Lopende ontwikkelingen	14
3.1 Evenementenveiligheid	14
3.2 Voetbalveiligheid	14
3.3 Verharding in de samenleving: preventie polarisatie en radicalisering	15
3.4 Coronapandemie	16
4. Ontwikkelopdrachten	17
4.1 Inzet van gemeentebrede boa's	17
5. Going concern werkzaamheden	18
6. Conclusie terugblik IVP 2017-2022	19

1. Inleiding

Op 17 juli 2017 heeft de gemeenteraad het integraal veiligheidsplan Samen Veilig, Samen Doen! 2017-2021 vastgesteld. Op 10 juni 2021 heeft de raad besloten om het huidige veiligheidsplan met een jaar te verlengen, omdat daardoor de beleidscyclus beter aansloot op de raadsperiode. Ook sloot de gemeente Heerenveen in 2021 voor het eerst aan op de landelijke integrale veiligheidsmonitor van 2022. Tot slot was de impact van de Covid-19 periode op de samenleving en de grote bezuinigingsronde waar de gemeente voor stond redenen om het huidige integraal veiligheidsplan met een jaar te verlengen, waardoor het huidige integraal veiligheidsplan een looptijd heeft tot 31 december 2022.

Het veiligheidsbeleid is een dynamisch werkveld, dat continue in beweging is, zowel op landelijk, regionaal als op lokaal niveau. Daarnaast volgen de ontwikkelingen in onze samenleving en op het brede terrein van openbare orde en veiligheid elkaar snel op. Bij het vaststellen van het integraal veiligheidsplan in 2017 is daarom afgesproken om in 2019 een tussenevaluatie (midtermreview) uit te voeren en te bezien of het plan op onderdelen bijstelling behoeft.

Uit de evaluatie 2019 is vanwege wisselende tussenresultaten besloten de aanpak van de in 2017 vastgestelde speerpunten voort te zetten. Daarnaast is ruimte ontstaan om extra aandacht te besteden aan de aanpak van ondermijnende criminaliteit. Zo is het lokale uitvoeringsprogramma ondermijning 2019-2021 opgesteld, en heeft de gemeente Heerenveen zichzelf de ambitie gesteld om te komen tot een team van boa's die integraal ingezet kunnen worden. Tot slot hebben de afgelopen jaren diverse overheidsbeslissingen (met name in de energietransitie, maar ook belangen van het Rijk en/of de provincie) voor maatschappelijke onrust gezorgd in Noord-Nederland. We zagen dat terug in de verschillende protesten (gele hesjes) en demonstraties (voor en tegen Zwarte Piet).

Aanleiding voor deze evaluatie van het integraal veiligheidsplan 2017-2022 is om te komen tot een actualisatie van het integraal veiligheidsplan voor de komende (vier) jaren 2023-2026. Daarbij moet in aanmerking worden genomen dat de jaren 2020 en 2021 door de Covid-19 uitbraak bijzondere jaren betroffen. Corona heeft een enorme impact gehad op ons allemaal. De wereldwijde pandemie heeft geleid tot ongekende maatschappelijke en economische omstandigheden. Dit raakte diverse beleidsterreinen van onze organisatie.

Tot slot heeft de oorlog in Oekraïne die in februari 2022 ontstond een grote stroom vluchtelingen op gang gebracht. De gemeente Heerenveen vindt het vanzelfsprekend om een bijdrage te leveren aan de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne. Dit heeft beslag gelegd op de beschikbare capaciteit van het team Veiligheid, net als de inzet van het team Veiligheid ten tijde van de boerenprotesten tegen het stikstofbeleid.

1.1 Opzet en werkwijze

Het doel van de evaluatie integraal veiligheidsplan 2017-2022 is als hiervoor aangegeven om te komen tot een veiligheidsbeeld en veiligheidsanalyse voor de jaren 2023-2026. Daarbij is gebruik gemaakt van onderstaande indicatoren:

- Criminaliteitscijfers van de politie;
- Uitkomsten leefbaarheids- en veiligheidsmonitor²;
- Objectieve gegevens over criminaliteit en overlast binnen de eigen organisatie en bij relevante ketenpartners (denk aan het RIEC, het Veiligheidshuis Fryslân, de Veiligheidsregio Fryslân, etc.);

² De Veiligheidsmonitor is een tweejaarlijks terugkerend bevolkingsonderzoek naar veiligheid, leefbaarheid en slachtofferschap. De Veiligheidsmonitor wordt uitgevoerd in opdracht van het Ministerie van Justitie en Veiligheid, gemeenten en politie. In 2021 heeft Heerenveen voor de eerste keer meegedaan.

- Diverse interviews met interne collega's, met de politie en het OM over de gezette stappen in de afgelopen beleidsperiode;
- Ontwikkelingen op landelijk- (landelijke veiligheidsagenda) en regionaal niveau (regionaal beleidsplan) en belangrijke flankerende ontwikkelingen.

1.2 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 benoemen we de geleverde inzet op de vijf speerpunten die de gemeenteraad voor de beleidsperiode 2017 t/m 2022 heeft vastgesteld. Aan de vijf speerpunten is in de loop van 2018 een zesde speerpunt, te weten 'ondermijnende criminaliteit' als prioriteit toegevoegd. Deze wordt ook in hoofdstuk 2 besproken. Naast deze zes speerpunten waren er nog drie lopende ontwikkelingen: evenementenveiligheid, voetbalveiligheid en verharding in de samenleving. Deze ontwikkelingen komen in hoofdstuk 3 aan de orde, evenals de ontwikkelingen als gevolg van de coronapandemie. In hoofdstuk 4 gaan we in op de ontwikkelopdracht 'inzet van gemeente brede boas'. In hoofdstuk 5 benoemen we de going concern werkzaamheden van team veiligheid om vervolgens in hoofdstuk 6 te eindigen met een terugblik en conclusie, en een vooruitblik naar de komende jaren.

2. Speerpunten

2.1 Verkeersveiligheid

De gemeentelijke aanpak op het gebied van verkeersveiligheid kent drie pijlers: infrastructuur, educatie voor specifieke doelgroepen en handhaving (beoordeling ter plaatse na klachten, snelheidscontroles, etc.). Deze zijn verankerd in het Gemeentelijk Verkeer en Vervoerplan (GVVP) en het manifest verkeersveiligheid van het ROV.

Doelstelling

Het verminderen van het aantal verkeersongevallen met letsel en rijden onder invloed. Het vergroten van de verkeersveiligheid, de veiligheidsbeleving en gevoelens.

Cijfermatig overzicht

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
<i>Verkeersongevallen met letsel</i>	47	50	51	37	45	59^
<i>Rijden onder invloed</i>	-	-	66	94	69	34^

Bron: Politiecijfers LCVB Gemeente Heerenveen t/m 15 november 2022

Door corona en de daarbij horende beperkende maatregelen is de aanpak voor wat betreft de pijler educatie voor specifieke doelgroepen in 2020 grotendeels stil komen te liggen. Acties in het kader van Verkeerseducatie, zoals Verkeersmarkten, scootmobielcursussen zijn tot aan corona wel gewoon uitgevoerd. In 2021 is weer een langzame start gemaakt van acties met groepsbijeenkomsten met inachtneming van de toen geldende maatregelen.

Voor wat betreft de pijler infrastructuur zijn er voor maart 2020 (begin corona) nog wel de volgende maatregelen uitgevoerd. In combinatie met groot onderhoud hebben we de gemeentelijke infrastructuur verder 'Duurzaam Veilig' ingericht. In Heerenveen en het buitengebied zijn maatregelen uitgevoerd om de verblijfsgebieden (30 en 60 km/uur zones) te completeren. Dit zijn onder meer de 30 km zones van wegen in de wijk De Greiden (Valeriaan, Dotterhof) en de Koningin Julianaweg in Oranjewoud en 60 km zones op de Meskenwier in Akkrum en de 2e Compagnonsweg in Jubbega.

Tot slot hebben we samen met de politie een overzicht opgesteld van de gezamenlijke klachtlocaties voor wat betreft snelheid. Dit betreffen locaties die zowel bij de gemeente als politie zijn gemeld. Op geprioriteerde locaties vindt zo mogelijk handhaving plaats. Aanpak van de verkeersveiligheid op grond van de derde pijler 'handhaving' is vaak te onzeker. Dat heeft met de capaciteitsproblemen bij de politie te maken. Borging van structurele handhavingsinzet is daarom gewenst.

Uit cijfermatige informatie blijkt dat het aantal verkeersongevallen in 2020 eerst daalt, waarna het in 2021 en 2022 weer toeneemt. De fietser blijft een kwetsbare verkeersdeelnemer. Het aantal fietsers dat bij een ongeluk ernstig gewond is geraakt, is de afgelopen tien jaar met bijna een derde toegenomen, mede door de toename van het gebruik van E-bikes. Vorig jaar was bijna de helft van de fietsslachtoffers ouder dan 60 jaar. Het blijkt, dat steeds vaker 'de oudere fietser' betrokken is bij deze ongevallen. Van de ca. 50.000 inwoners in de gemeente Heerenveen is ruim 28% ouder dan 60 jaar. Bij een toenemend aantal ouderen is ook een toename van het aantal verkeersslachtoffers te verwachten. Daarom zijn we sinds enkele jaren als gemeente aangesloten bij het programma 'Doortrappen'; een landelijk programma om senioren in heel Nederland meer en veilig te laten fietsen. Ouderen blijven daardoor ook langer mobiel.

Elk jaar wordt er een Actieplan Verkeersveiligheid opgesteld. Zo zal op korte termijn het Actieplan VV 2023 worden opgesteld. Dit plan wordt met de provincie Fryslân afgestemd. Uitvoering van de verkeerseducatie acties vindt plaats door de verkeersveiligheid partners zoals Veilig verkeer

Nederland (VVN) en de Stichting Bevordering Verkeerseducatie (SBV). Overleg met de politie is structureel gewaarborgd door de 3-maandelijkse overleggen in de 'Werkgroep Verkeer'. Hierin heeft de verkeerscoördinator van het Basisteampolitie Zuid Oost Fryslân zitting. De Werkgroep is gebaat bij een structurele borging van de uitvoering handhaving door de politie. Inzet is dan ook om te verkennen of de goede voorbeelden uit andere regio's kunnen worden uitgerold, zoals de programma's Klacht en Knel, waarbij politiemedewerkers van het team Verkeer zijn gekoppeld aan het basisteam en worden ingezet voor handhaving van de klachtlocaties.

2.2 Overlastgevende en verwarde personen

Ook in de afgelopen jaren was het streven dat mensen bij (psychische) ziekte of een beperking langer thuis (blijven) wonen. Dat is ook het toekomstbeeld. Dat is op zichzelf een goede zaak, echter moet er wel draagvlak in de buurt zijn, in de thuissituatie een zekere dwang bij zorg mogelijk zijn en een effectieve escalatiemogelijkheid bij calamiteiten voor handen zijn. Op dit thema zijn in de afgelopen beleidsperiode zowel op landelijk, regionaal als op lokaal niveau diverse stappen gezet. Daarbij spelen de lokale (toegang) en bovenlokale (veiligheidshuis) aanpak een belangrijke rol, ook in ons gemeentelijke veiligheidsbeleid.

Doelstelling

Het verminderen van overlast door verwarde en overlastgevende personen, het vergroten van draagvlak in straat en buurt, snellere toeleiding tot zorg en ondersteuning.

Cijfermatig overzicht

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
<i>Meldingen overlast door verward/overspannen persoon</i>	398	402	321	515	711	384 [^]

Bron: Politiecijfers LCVB Gemeente Heerenveen t/m 15 november 2022

De uitrol van de aanpak 'De Opstapper' is gerealiseerd. Er zijn afspraken gemaakt met Maatschappelijk Opvang partners en er zijn voorzieningen georganiseerd: de opstapper, Kamers met Kansen (4 trajecten), Housing first (4 trajecten) en de Wijk ggd-er. Er zijn prestatieafspraken met corporaties gemaakt over uitstroom beschermd wonen. Er is een convenant 'Weer thuis' vastgesteld. Er wordt aangesloten bij Team zorg en veiligheid in combinatie met de Wijk-ggder, binnen de gemeentelijke organisatie, dé specialist personen met verward gedrag. Lokaal zijn de lijnen kort en dat werkt goed.

Op lokaal niveau hebben we daarnaast de aanpak "Van Beschermd Wonen naar Zelfstandig Wonen" ingezet. Het doel van dit plan van aanpak is het zorgen voor het vergroten van de inclusie binnen de eigen leefomgeving van personen met psychiatrische, psychische of psychosociale problematiek die uitstromen vanuit de intramurale wereld (zachte landing) en het preventief aanpakken van risicofactoren voor verward gedrag door het organiseren van een sluitende aanpak op alle levensgebieden. De sluitende (regie en proces)aanpak heeft betrekking op de onderwerpen: wonen, werk en inkomen, schuldhulpverlening, thuis- en dagondersteuning en sociale contacten

Voor Beschermd Wonen is zo veel mogelijk aangesloten bij de bestaande situatie. Wèl is meer de nadruk gelegd op het trainen van zelfstandigheid van cliënten die binnen een beschermde woonvorm verblijven om daarmee doorstroom naar zelfstandig wonen te bevorderen. De nieuwe werkwijze leidt tot een betere positionering met onze meitinkers als verbinding tussen lokale gemeente en cliënten.

Ook op regionaal niveau werken we met partijen samen aan een zachte landing van mensen die uit beschermd wonen komen. Daarnaast werken we in Friesland met gemeenten en maatschappelijke opvang partners samen in de 'Brede Aanpak Dakloosheid (BAD)'. Dit om dak- en thuisloosheid - en dreiging daarvan – te voorkomen. Deze aanpak is deels ook een vervolg op de 'aanpak van personen met verward gedrag'. Daartoe is het 'Uitstroomconvenant' opgesteld waarbij de convenantpartners samen werken aan maatschappelijk herstel en het vergroten van de participatiemogelijkheden van deze groep uitstromers. De doelstelling van het convenant is het bieden van huisvesting en passende ondersteuning aan de mensen voor wie zelfredzaamheid niet vanzelf gaat. Ook wordt ingezet op een goede samenwerking tussen convenantpartners op de verschillende levensgebieden. Het oog

houden voor de wijk en haar bewoners, en over samenwerken rond moeilijke fases: als er sprake is van terugval, van overlast of andere problemen. Partijen spreken dan naar elkaar uit dat zij zich naar vermogen zullen inspannen om aan deze opgave lokaal en/of regionaal vorm te geven.

Het aantal meldingen van overlast door personen met verward gedrag is in 2020 en 2021 behoorlijk gestegen, waarna het voor het jaar 2022 erop lijkt dat het aantal meldingen weer op het 'normale' niveau van voor 2019 komt te liggen.

De forse toename van het aantal overlastmeldingen heeft verschillende oorzaken. De oorzaken staan enerzijds op zichzelf, anderzijds werken ontwikkelingen op het ene beleidsterrein door op een ander beleidsterrein, zo ook op het beleidsterrein van veiligheid. Zo wordt op grond van het Rijksbeleid ingezet op (meer) ambulante hulpverlening cq behandeling thuis in plaats van behandelen in een klinische setting. Zodoende blijven personen zo veel mogelijk thuis en in de wijken wonen waardoor er een mix komt van de samenstelling van wijken. Dat leidt hier en daar tot botsingen en onbegrip. Daarnaast kent de gemeente Heerenveen relatief veel Beschermd Woonvormen, waarbij veel kwetsbare personen bij elkaar komen. Ook dat zorgt soms voor problemen en onbegrip. In de Beschermd Woonvormen worden niet alleen personen uit de regio opgevangen, maar komen ook steeds en meer personen van buiten de regio, met name vanuit de Randstad. Daarvan is vaak niet de achtergrond bekend. Naast de huisvesting van deze personen in Beschermd Woonvormen, zien we ook dat kwetsbare personen van buiten de regio onderdak vinden bij andere (particuliere) verhuurders (zgn pandjes), meestal zonder begeleiding. Deze personen komen dan pas in beeld bij overlastmeldingen. Dat geldt ook voor andere (alleenstaande) verwarde en overlastgevende personen die niet eerder in beeld zijn bij bijvoorbeeld de eerste lijn hulpverleners. Die zijn dermate bezet dat zij niet altijd zicht hebben op al hun patiënten. De privacywetgeving maakt het ook niet altijd mogelijk om overlastgevende en verwarde personen eerder in beeld te krijgen.

Uit de overlastmeldingen blijkt verder dat een groot deel van de meldingen toe te schrijven is aan een aantal (15 a 20) (bekende) overlastgevende personen. Dat is bijvoorbeeld het geval voor het jaar 2021.

Een andere belangrijke, maar vaak onderbelichte oorzaak is het gevolg van 'hete zomers'. Gebleken is dat een groot aantal (alleenstaande) ouderen te weinig vocht tot zich nemen bij warm weer, en daardoor ontregeld en verward raken. In de hete zomer van 2022 hebben we veel meldingen hiervan gehad. Ook hebben we het gevoel dat het middelengebruik is toegenomen met als gevolg meer overlastmeldingen. Tot slot is tijdens de coronapandemie het aantal overlastmeldingen toegenomen door de gevolgen van de coronamaatregelen, waarbij mensen minder contact met elkaar hadden, mensen vereenzaamden, daardoor 'uit de zorg' zijn gegaan of zijn geraakt en wat tot verward en vreemd gedrag heeft geleid. De 'stand van zaken in de wereld', grote gebeurtenissen (bijvoorbeeld de oorlog) kent vaak zijn weerslag op mensen die enigszins paranoïde in het leven staan.

Overlastgevende personen en verwarde personen blijven zowel landelijk, regionaal als lokaal onze aandacht vragen. Onze lokale aanpak 'staat' en we zullen verdere invulling geven aan bestaand beleid door het convenant 'Weer Thuis' uit te rollen, door de uitstroom Beschermd Wonen en Maatschappelijk Opvang te bevorderen, en we starten met de pilotproject Wijk GGD Jongvolwassenen. We doen een verkenning naar de EPA (Ernstige Psychische Aandoeningen) en we ontwikkelen een nieuwe woonvisie en een nieuwe visie op wonen en zorg.

We blijven verder inzetten op preventie (voorkomen overlast) en op een sluitende aanpak in de keten. Het accent daarbij ligt de komende jaren op de gezamenlijke aanpak van overlastgevende personen. Daarbij werken we met de persoonsgerichte aanpak en de aanpak ter voorkoming van escalatie (AVE). Vanuit het perspectief van openbare orde en veiligheid is tijdige opschaling vanuit de toegang cruciaal. We borgen daarom de structuur zoals deze in de afgelopen jaren is opgezet. Gelet op het huidige rijksbeleid is het duidelijk dat de ambulantisering zal blijven voortduren. Wij blijven daarom inzetten op het zorgen voor 'een zachte landing' door te zorgen voor zelfstandige

woonruimte met de nodige ondersteuning op het gebied van werk, inkomen, schuldhulpverlening en ondersteuning. Daarbij is samenwerking met de overige van belang zijnde beleidsvelden cruciaal, want dan alleen krijg je de keten gesloten. Op deze manier zorgen we ervoor dat eenieder mee kan doen in onze samenleving en dat het rustig blijft in onze buurten/dorpen.

We blijven daarnaast participeren in regionale ontwikkelingen om te zorgen dat we een passend aanbod creëren en behouden voor de doelgroep. We willen de samenwerking in bovenlokale overleggen in de provincie verbeteren door de vele en verschillende overlegvormen en organisatiestructuren overzichtelijker te maken en beter af te stemmen.

2.3 Jeugd en veiligheid

Dit thema heeft betrekking op overlast veroorzaakt door jongeren, vaak in groepsverband. De overlast uit zich vaak in verschillende vormen, zoals het veroorzaken van geluidsoverlast, vertonen van intimiderend gedrag, vervuilen van de omgeving of het plegen van vernielingen. Overlast door jeugd is een periodiek terugkerend fenomeen, ondanks de fluctuerende registraties.

Doelstelling

Het voorkomen en verminderen van het aantal incidenten en overlastgevende meldingen, het positief beïnvloeden van de groepsdynamiek, het bieden van (toekomst)perspectief aan jongeren, het vergroten van het veiligheidsgevoel in de wijken en onder de jongeren zelf.

Cijfermatig overzicht

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
<i>Overlastmeldingen jeugd</i>	269	221	311	510	537	343^

Bron: Politiecijfers LCVB Gemeente Heerenveen t/m 15 november 2022

Het zogenoemde 7 stappenmodel is geïntegreerd binnen de reguliere ketenaanpak. Onder regie van de gemeente is gewerkt aan het in beeld brengen van jeugdgroepen en het positief beïnvloeden van de groepsdynamiek. Het centercourt is het structurele overleg waarbinnen de partners (gemeente, politie en jongerenwerk en VNN) elkaar treffen en concrete afspraken maken over de aanpak van een bepaalde groep. We zien voor de scholen ook een rol weggelegd en hebben die bij de overleggen betrokken.

Deze aanpak werkt op zich prima; door de korte lijnen tussen gemeente, jongerenwerk, politie, scholen, en VNN kunnen zaken snel worden opgemerkt en opgepakt. De verschillende partijen zoeken elkaar op of zien elkaar tijdens werkzaamheden. In het proces van een groepsaanpak moeten er verschillende acties worden ondernomen om desbetreffende groep positief te versterken. Door elkaar in onze positie te versterken, kan het resultaat groter zijn.

Zowel in 2020 als in 2021 is het aantal overlastmeldingen jeugd ten opzichte van 2019 verder gestegen. Dit hoge aantal heeft te maken met de coronapandemie en de daaraan gekoppelde, en soms vergaande, beperkende maatregelen, zoals de avondklok. Voor de jeugd was er minder te doen en uit verveling zijn ze meer gaan rondhangen. Dat is ook het landelijk beeld van het effect van de coronamaatregelen. In 2022 zien we uit de 8-maandenrapportage van de politie dat het aantal meldingen weer dalen meer in de richting van het aantal van 2019.

De integrale aanpak op de twee overlastgevende jeugdgroepen, die verantwoordelijk waren voor het merendeel van de overlastmeldingen, zijn succesvol afgerond. Door het uitreiken van waarschuwingsbrieven, gesprekken met zowel de jongeren als hun ouders/verzorgers, is de overlast door deze jongeren teruggebracht.

De reguliere ketenaanpak functioneert naar behoren en zullen we voortzetten. Ook zetten we de integrale aanpak met het 7-stappenmodel op overlastgevende jeugdgroepen voort en versterken we deze integrale aanpak door o.a. inzet van onze boa's. Daarbij zullen wij ook meer aandacht hebben voor de persoonsgerichte aanpak. Sinds augustus 2021 werken wij daarnaast samen met Halt in de jeugdaanpak. We zien in Halt een toegevoegde waarde als het gaat om de korte lijnen ten aanzien van de Halt straf, als het gaat om de leerplicht en om de thuisbezoeken van Halt. Tot slot hebben we door wijzigingen in privacywetgeving de bijbehorende convenanten geactualiseerd en deze zullen door de samenwerkingspartners binnenkort worden ondertekend.

2.4 Achter de voordeur

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de ketenaanpak huiselijk geweld en kindermishandeling. De lokale aanpak is gericht op een integrale visie van preventie tot hulpverlening met een focus op vroegsignalering. Vanuit het veiligheidsveld wordt een repressieve bijdrage geleverd indien nodig, zoals het uitvoeren van de wet tijdelijk huisverbod, waarna direct de verbinding met het sociaal domein wordt gezocht om recidive te voorkomen.

Doelstelling

Het voorkomen van huiselijk geweld en kindermishandeling (veilig opgroeien) door tijdige signalering en een integrale aanpak van preventie tot nazorg.

Cijfermatig overzicht

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
<i>Huiselijke twist*</i>	28	32	33	-	-	-
<i>Huiselijk geweld**</i>	203	141	151	121	127	97^
<i>Huisverboden</i>	10	3	3	5	6	4^

Bron: Politiecijfers LCVB Gemeente Heerenveen t/m 15 november 2022

*De term huiselijk twist ziet enkel op meldingen van 'burengerucht' en wordt door de politie niet meer op deze manier geregistreerd.

**De term huiselijk geweld omvat alle incidenten rondom huiselijk geweld en wordt om die reden opgenomen in dit overzicht.

Op 19 november 2019 is het lokale actieprogramma 2019-2020 'geweld hoort nergens thuis' vastgesteld. Het actieprogramma kent drie actielijnen: eerder en beter in beeld, stoppen en duurzaam oplossen en aandacht voor specifieke groepen. Dit programma, dat tot en met 2020 liep, is, na vertraging door corona, inmiddels geëvalueerd. Uit deze evaluatie is naar voren gekomen dat tal van doelen onvoldoende zijn gerealiseerd. Er is sprake van versnippering van activiteiten en doelstellingen op gemeentelijk, provinciaal en landelijk niveau. Ook is in deze evaluatie geconstateerd dat er op dit moment onvoldoende invulling wordt gegeven aan de wettelijke verplichtingen en de regionale afspraken.

Aan de verplichtingen van de Friese Aanpak Huiselijk Geweld (hierna: FAHG) wordt, als het gaat om jeugd, voldaan en dit zal het komende jaar onverminderd doorgaan. Ook wordt het komende jaar ingezet op het voldoen aan de verplichtingen in het Besluit Meldcode.

De FAHG-aanpak is ook van toepassing voor volwassenen. Dit vergt een structurele uitbreiding van de uitvoeringscapaciteit bij het team Zorg- en Veiligheid om de rol van casusregiehouder in te vullen. Op dit moment is niet duidelijk of hiervoor middelen ter beschikking worden gesteld.

Het terugdringen van huiselijk geweld blijft een lastige opgave en het blijft lastig om landelijk hierin het verschil te maken. Als we kijken naar de politiemeldingen dan zien we wel een afname van het aantal meldingen van huiselijk geweld. Vanuit team veiligheid voeren wij de Wet tijdelijk huisverbod onverminderd uit. Daarnaast participeren wij in casuïstiek dan wel hebben wij regie bij incidenten waarbij sprake is van huiselijk geweld en/of kindermishandeling.

2.5 Inbraakpreventie

Woninginbraken vallen onder de zogenaamde high-impact crimes. Het gaat hier om een vorm van criminaliteit die een grote impact heeft op de slachtoffers, maar ook op de directe omgeving. Het veiligheidsgevoel van onze inwoners kan aangetast worden na een woninginbraak. De gemeente Heerenveen heeft zich in de afgelopen jaren dan ook blijvend ingezet om het aantal woninginbraken te verminderen.

Doelstelling

Het verminderen van het aantal woninginbraken en het vergroten van eigen preventiemaatregelen van inwoners.

Cijfermatig overzicht

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
1 ^e kwartaal	27	22	24	25	6	-
2 ^e kwartaal	16	11	13	34	9	-
3 ^e kwartaal	37	13	18	26	16	-
4 ^e kwartaal	31	22	54	32	20	-
Totaal	111	68	109	117	51	65 [^]

Bron: Politiecijfers LCVB Gemeente Heerenveen t/m 15 november 2022

De afgelopen jaren hebben we samen met de politie meerdere preventieve acties (o.a. communicatie met tips hoe inbraak te voorkomen) gedaan in combinatie met repressieve acties (toezicht/ANPR). Dit hebben we zowel gedaan in oktober (de Donkere Dagen) als in de maand februari en voorafgaand aan de zomervakanties. Deze acties zijn meer going concern geworden. Door corona konden bepaalde activiteiten, zoals preventieavonden en de preventietruck in de wijken niet worden ingezet. Daar waar nodig starten we een persoonsgerichte aanpak op rondom veelplegers van onder andere woninginbraken.

In 2019 was er sprake van een forse stijging van het aantal woninginbraken, waarna in 2021 en 2022 sprake is van een behoorlijke daling. Dit heeft deels te maken met de coronaperiode, waarin de mensen door de diverse maatregelen meer thuis waren en zodoende minder gelegenheid was om (ongezien) in te kunnen breken in woningen, schuren of tuinhuisjes.

Na de succesvolle bewustwordingssessies zien we dat onze inwoners ook zelf meer maatregelen treffen. Op onze website bieden wij naast tips om inbraken te voorkomen een overzicht waar WhatsApp buurtpreventiegroepen (WABP) actief zijn en hoe je je hierbij kunt aanmelden. Als team veiligheid zijn we hierop goed aangehaakt. Tot slot hebben wij de afgelopen jaren meerdere preventieve (flyer) acties in buurten gedaan om inwoners meer bewuster te maken van de "Donkere Dagen". We hebben de aanpak van woninginbraken geïntegreerd binnen onze reguliere processen. Hiermee hebben we de structurele aandacht geborgd voor dit veiligheidsthema. We zetten niet meer in op algemene preventie acties, en kunnen we ons daardoor meer richten op lokaal maatwerk, door bijvoorbeeld bij een inbraakgolf, actief te communiceren naar de betreffende buurt/wijk.

2.6 Ondermijnende criminaliteit

De gemeente Heerenveen heeft zichzelf in 2017 de opdracht gegeven om inzicht te krijgen in de problemen en knelpunten op het gebied van georganiseerde criminaliteit. Daarbij wilde de gemeente in samenwerking met de betrokken partijen maatregelen formuleren en prioriteiten aanbrengen en een goede inzet van de betrokken partijen waarborgen.

Om de eigen informatiepositie (en die van de belangrijkste partners) op dit thema nog verder te versterken heeft het Regionaal Informatie en Expertise Centrum (hierna: RIEC) voor onze gemeente in 2018 een geografisch ondermijningsbeeld³ opgesteld.

Op basis van dit beeld heeft de Driehoek Zuidoost Fryslan een plan van aanpak opgesteld en is het lokale uitvoeringsprogramma ondermijning in 2019 vastgesteld en vertaald naar een lokaal uitvoeringsplan. Er is een lokaal informatieoverleg (LIO) ingericht waar casuïstiek en nieuwe signalen gemeente breed en met politie worden besproken. Hierdoor weten collega's elkaar makkelijker te vinden en worden signalen gedeeld. Het thema ondermijning is daarnaast ingebed in een tactisch veiligheidsoverleg van gemeente en politie.

De afgelopen jaren is ingezet op informatie- en bewustwordingssessies voor collega's. Er zijn integrale controles uitgevoerd in samenwerking met het RIEC, de belastingdienst en politie op diverse terreinen. Ook is er voorlichting gegeven aan agrariërs en zijn middelbare scholen bezocht. Daarnaast zijn zowel collega's als inwoners van de gemeente Heerenveen geïnformeerd over de herkenning en gevaren van ondermijning op de gebieden van cocaïnehandel, hennepsteelt en synthetische drugs. Tevens is er een bijdrage geleverd aan een reeds lopende casus in RIEC verband (andere gemeente, politie, belastingdienst en OM). Deze casus is succesvol afgerond door een goede integrale samenwerking. Tot slot heeft de burgemeester diverse kamers, woningen en bedrijfspanden tijdelijk gesloten op basis van de Opiumwet.

In 2021 heeft het RIEC een weerbaarheid scan van onze gemeente uitgevoerd. Deze scan maakt inzichtelijk in welke mate collega's zich bewust zijn van het bestaan van ondermijning en waarin en hoe de gemeentelijke organisatie weerstand kan bieden tegen vormen van ondermijning. Naar aanleiding hiervan zijn nieuwe bewustwordingssessies georganiseerd voor collega's en wordt gewerkt aan een actualisatie van het BIBOB-beleid.

Ondermijnende criminaliteit is opgenomen als speerpunt binnen de landelijke veiligheidsagenda en ook in het regionaal beleidsplan veiligheid. De komende jaren zal dit thema op verschillende niveaus aandacht blijven vragen van de belangrijkste ketenpartners. Dit thema is steeds belangrijker maar ook tijdrovender geworden. De gemeente heeft daarbij steeds meer bevoegdheden hierin om ondermijning tegen te gaan.

³ Dit beeld geeft zicht op vormen van ondermijnende criminaliteit die voorkomen binnen onze gemeentegrenzen, maar ook zicht op witte vlekken en concrete signalen.

3. Lopende ontwikkelingen

Naast de speerpunten in de voorgaande paragraaf zijn er in het actieprogramma, behorend bij het integraal veiligheidsplan, een drietal lopende doelstellingen benoemd. De doelstelling voor wat betreft de evenementenveiligheid is gerealiseerd. Voor voetbalveiligheid zullen ten aanzien van de persoonsgebonden aanpak van overlastgevend voetbalsupporters nog stappen gezet moeten worden. Wat betreft verharding in de samenleving wordt de casuïstiek opgepakt en is daarmee in de uitvoering zichtbaar. Tevens heeft de coronapandemie effect gehad op de werkzaamheden van het team veiligheid.

3.1 Evenementenveiligheid

De in 2017 gestarte professionaliseringsslag van evenementen en vergunningverlening in Heerenveen heeft geresulteerd in een kwaliteitsverbetering zowel ten aanzien van het proces (efficiëntie) als ten aanzien van de inhoudelijke vergunningverlening (vergroten van de veiligheid). Het veiligheidsniveau rondom evenementen is vergroot en het proces om een evenementenvergunning aan te vragen is efficiënter ingeregeld. We werken met standaard draaiboeken en vereenvoudigde aanvraagformulieren. We faciliteren en denken mee met de aanvragers.

Daarnaast draait een integraal veiligheidsteam⁴ mee bij de grootste evenementen in Heerenveen. Ook crowdmanagement maakt regulier onderdeel uit van de kijk op evenementenveiligheid, waarbij medewerkers specifiek getraind zijn om de kennis hierover toe te passen op de lokale situatie. Al deze stappen zijn geborgd binnen de reguliere processen. Hierdoor zijn we als gemeente goed in positie en bevordert het de samenwerking met organisatoren, hulpdiensten en partners. Dit alles draagt bij aan onze hoofddoel: met meer vreugde, meer veiligheid, en minder verstoring evenementen laten plaatsvinden in de gemeente Heerenveen.

3.2 Voetbalveiligheid

Heerenveen is een BVO (Betaald Voetbal Organisatie) gemeente, waarbij landelijk is bepaald dat BVO-gemeenten de regierol hebben. Dit betekent dat er voor veiligheid een reguliere taak is weggelegd om betaald voetbal in een plezierige, sportieve en veilige omgeving te laten plaatsvinden voor eenieder.

We doen dit niet alleen, maar we doen dit samen met de betrokken partijen, zoals sc Heerenveen, de supportersvereniging, de politie en het Openbaar Ministerie. We staan daar goed mee in contact. We hebben wekelijkse evaluatie en overlegmomenten en indien nodig ook buiten deze vaste overlegmomenten om. Hierdoor ontstaat een goede voorbereiding en evaluatie van de wedstrijden van sc Heerenveen en kunnen wij door onderlinge gegevensdeling adequaat bestuurlijk optreden indien dit nodig is.

Bij voetbalwedstrijden met een verhoogd risiconiveau draait een integraal veiligheidsteam mee, net zoals bij de grootste evenementen van Heerenveen, waardoor de veiligheid tijdens de wedstrijd gemonitord wordt en tijdig geacteerd kan worden als de situatie daar om vraagt.

In het afgelopen voetbalseizoen zijn 27 stadionomgevingsverboden opgelegd. In de afgelopen 7 jaar is dit nog nooit zo hoog geweest. Toch kennen wij vergeleken met de rest van Nederland weinig grote incidenten in relatie tot voetbal. We hebben door onze goede samenwerking en afspraken met de betrokken partijen een goede basis voor het versterken van ons beleid en aanpak. We blijven ons inzetten om enerzijds de normalisatie te bevorderen, zodat voetbalwedstrijden in een feestelijke (gastvrije) en veilige sfeer plaatsvinden. Anderzijds pakken we overlast gevend en/of crimineel gedrag rondom het betaalde voetbal – wat normalisatie in de weg staat – gericht aan.

⁴ Een team dat in gezamenlijkheid de veiligheid op en rondom het evenemententerrein monitort en bijstuurt daar waar nodig. Dit team wordt voorgezet door de gemeente. Daarnaast nemen ook de organisator, beveiliging, politie en EHBO deel. Brandweer en GHOR kunnen op afroep aanschuiven.

In het seizoen 2016-2017 is in samenwerking met ketenpartners gestart met de 'persoonsgerichte aanpak'. De aanpak is vormgegeven via de methodiek "straatcontact" en gaat over groepsdynamische processen en persoonsgerichte interventies. Deze aanpak is in 2018 uitgebreid met een pilot adviseur wederhoor. Hierbij krijgen supporters de mogelijkheid om met een onafhankelijke, neutrale adviseur te gaan praten bij misdragingen buiten het stadion. De inzet van de adviseur wederhoor is gericht op een positieve gedragsbeïnvloeding. Het advies van de adviseur betreft de burgemeester bij het nemen van eventuele bestuursrechtelijke maatregelen. Deze pilot is vanwege het succes verlengd tot augustus 2020.

Als gevolg van Corona en andere, extern gelegen factoren, is de persoonsgebonden aanpak tot op heden niet geëvalueerd. Wel is er mede als gevolg van Corona en de opkomst van de nieuwe jonge groepen, een toename te zien in voetbal gerelateerde incidenten. Hierbij is het onderdeel adviseur wederhoor verder verfijnd en toegepast. In het 4^e kwartaal van dit jaar zal de PGA, inclusief het instrument adviseur wederhoor, met alle voetbalketenpartners worden geëvalueerd en geactualiseerd.

Ondanks het coronajaar 2020 hebben de festiviteiten rondom het 100-jarig bestaan wel doorgang gevonden en ook de werkzaamheden aan de op- en afritten van de A32 zijn gestart. In het voorjaar van 2023 wordt er gestart met de 2^e fase waarbij er wordt gewerkt om het centrum van Heerenveen beter bereikbaar te maken vanaf de snelweg A32. Dit zal consequenties hebben voor de snelwegafslag naar Oranjewoud en omliggende wegen die vlakbij het Abe Lenstra stadion liggen.

3.3 Verharding in de samenleving: preventie polarisatie en radicalisering

Dit onderwerp richt zich zowel op individuen met extremer wordende gedachten of gedragingen, maar ook op sterker wordende tegenstellingen tussen groepen. Denk aan de zwarte pieten discussie, de gele hesjes beweging, Covid-19, de stikstofdiscussie/boerenprotesten.

Voornoemde ontwikkeling is ook zichtbaar in onze gemeente. In 2019 was er nog sprake van 3 demonstraties waar dat in 2020 en 2021 respectievelijk 11 en 12 demonstraties waren. Hierbij zijn de meeste demonstraties van bijvoorbeeld tegenstanders van de coronamaatregelen en de zwarte pieten discussie vreedzaam verlopen. Met betrekking tot de boerenacties zien we een verharding richting de overheid. Zo zijn bij de boerenprotesten op het IBF-terrein door de politie niet alleen traangas ingezet, maar voelde de politie zich genooddaakt tot vuurwapengebruik. Daarnaast zijn er in die periode meerdere noodbevelen uitgevaardigd. Tot slot is er een tendens zichtbaar dat gerichte demonstraties soms een voedingsbodem is voor zogenaamde beroepsdemonstranten waardoor de dynamiek veranderd. Deze ontwikkelingen brengen extra werkzaamheden met zich mee voor het team veiligheid. Wij blijven het daarbij belangrijk vinden om in te zetten op de verbinding met de lokale gemeenschap. Concrete voorbeelden hiervan zijn het goede contact met de voorzitter LTO Noord en het bestuur van de Lidl tijdens de boerenprotesten. Ook tijdens de Covid-demonstraties stonden wij in goed persoonlijk contact met de organisatoren en konden wij hierdoor goede afspraken met elkaar maken.

Voor wat betreft radicalisering en extremisme heeft de gemeente Heerenveen in 2019 ingestemd met het Convenant wat voor Noord-Nederland geldt. Dit convenant maakt het mogelijk om gegevens te delen met de betrokken partijen bij de aanpak van radicalisering en extremisme. In onze gemeente is echter nog geen casuïstiek geweest die conform dit convenant door de weegploeg is beoordeeld.

3.4 Coronapandemie

In de tijd van de coronapandemie hebben de coronamaatregelen een grote invloed gehad op de taken en werkzaamheden van het team Veiligheid. Zo moest het team door de (vergaande) coronamaatregelen, het daarvan inschatten van de effecten op de horeca, en het handhaven van die coronamaatregelen intensiever werken aan een veilige horeca. Concreet betekende dit meer overleggen en meer afstemming tussen alle betrokken partijen. De effecten van de langdurige pandemie en bijbehorende maatregelen lieten zich duidelijk in de horeca merken. Dit was ook het landelijk beeld. Door het voor een lange periode niet kunnen uitgaan in de horeca, was er, toen het eenmaal allemaal 'weer kon', sprake van de zogenoemde 'knaldrang' door jongeren. Dit uitte zich in meer alcohol- en drugsgebruik in de horeca met de daarbij behorende (gewelds)incidenten. Uit gesprekken met horeca, politie en VNN blijkt de toename van de incidenten vooral in het eerste jaar na de laatste maatregelen.

De opvang van vluchtelingen heeft vooral in het begin (februari) veel invloed gehad op het werk van het team Veiligheid. Voor een goed verloop van de opvang is naast een regiegroep Oekraïne ook een gemeentelijk beleidsteam Oekraïne opgericht, die tweewekelijkse respectievelijk wekelijks met elkaar overlegden. Met name in de eerste twee maanden na de start van deze werkgroepen, heeft het veel tijd gekost om een crisisnoodopvang te openen in de Hoekstrahal. Daarna heeft ook de opvang van COA-vluchtelingen in de maanden daarna veel ingezet gevraagd van het team Veiligheid. Deze inzet was onvoorzien waardoor andere werkzaamheden zijn blijven liggen. Vanaf ongeveer de zomervakantie heeft een projectgroep de werkzaamheden met betrekking tot de opvang van vluchtelingen overgenomen en adviseert het team alleen nog in veiligheidszaken.

4. Ontwikkelopdrachten

Bij het vaststellen van het integraal veiligheidsplan 2017-2022 waren op meerdere veiligheidsthema's ontwikkelingen gaande, waarvan de impact niet volledig te voorzien was. Het thema ondermijnende criminaliteit was één van deze thema's. Dit thema is als 6e prioriteit in het IVP opgenomen en besproken in hoofdstuk 2.6. Het andere thema was de inzet van gemeentebrede boa's, welke hieronder wordt behandeld.

4.1 Inzet van gemeentebrede boa's: integraal inzetten

De gemeenteraad heeft vanaf 2018 structureel geld beschikbaar gesteld voor de aanstelling van buitengewoon opsporingsambtenaren. Sinds augustus 2019 zijn er twee buitengewoon opsporingsambtenaren leefbaarheid actief binnen de gemeente Heerenveen. De eerdere boa op het gebied van illegale afvaldumping en hondenpoep is inmiddels geïntegreerd binnen dit team, waardoor het team een omvang heeft van 3,0 fte. De boa's op het gebied van parkeerbeheer worden nog ingehuurd van een externe partij.

De gemeente Heerenveen heeft zichzelf, na de start met de boa's leefbaarheid, de ambitie gesteld om te komen tot één team van boa's die integraal ingezet kunnen worden. Dit team moet gaan zorgdragen voor een leefbare en veiligheid omgeving. In de afgelopen jaren is gewerkt op een verdere harmonisatie van taken en uniformiteit in aansturing en coördinatie om op die manier een positieve bijdrage te leveren aan een veilig en leefbaar Heerenveen.

Sinds november 2021 worden boa's niet meer ingehuurd bij diverse externe organisaties, maar hebben we boa's in vaste dienst genomen. Naast de aanstelling van de boa's is er ook een boa-coördinator in de vaste formatie opgenomen en zijn er door de raad incidentele middelen beschikbaar gesteld voor juridische administratieve ondersteuner van de dagelijkse werkzaamheden. Door met vaste personen te werken wordt de kwaliteit van het handhavingswerk vergroot. Kennis en expertise kunnen we borgen, mede door de intrede van BRS en TRS (Boa Registratie Systeem / Toezicht Registratie Systeem). Doordat de boa's nu steeds actiever worden in de openbare ruimte en onze inwoners de handhavers steeds beter weten te vinden, komen ook veel uiteenlopende verzoeken binnen. Deze kunnen alleen niet allemaal binnen de huidige formatie opgepakt worden en dus prioriteren we onze werkzaamheden.

5. Going concern werkzaamheden

Naast de prioriteiten uit het Integraal Veiligheidsplan en de daarbij horende uitvoering van acties heeft het team Veiligheid een groot deel van de tijd zich bezig moeten houden met de going concern werkzaamheden.

Naast advisering van het bestuur op verschillende veiligheidsterreinen, verschillende bestuurlijke veiligheidsoverleggen (Driehoek, RPBO, Veiligheidshuis) en incidenten (advies over inzet burgemeestersbevoegdheden, adviseren rondom BIJ), heeft het team ook (proces) regie gevoerd op thema's als mensenhandel/prostitutie, brandveiligheid en veilig uitgaan.

Het thema veilig uitgaan heeft i.v.m. het opnieuw opengaan van de horeca vlak na de coronapandemie, meer inzet en aandacht gevraagd van het team. Er was sprake van een toename van incidenten, door dat men, en met name jongeren, 'opnieuw moesten wennen aan uitgaan in de horeca' en soms de grenzen helemaal 'los' lieten gaan, zoals hiervoor in hoofdstuk 3.4 weergegeven. Ook heeft het bevorderen van de samenwerking met de ketenpartners horeca veel aandacht gevraagd.

Het opleggen van (meer) stadionomgevingsverboden en het opleggen van tijdelijke gebiedsontzeggingen in verband met nieuw beleid in de horeca heeft ook meer tijd en inzet gevraagd van het team Veiligheid. Het opleggen van de verboden vereist naast een goede (juridische) onderbouwing, overleg en afstemming met partners, advisering en voorleggen aan de burgemeester, en op juiste wijze uitreiken van de verboden aan betrokkenen. Dit zijn, alles bij elkaar, veelal tijdrovende werkzaamheden.

Tot slot heeft het team meer tijd en aandacht moeten besteden aan de crisisorganisatie vanwege achterstanden op dit thema.

6. Conclusie terugblik IVP 2017-2022

Binnen het IVP 2017-2022 hebben zes onderwerpen prioriteit gehad: verkeersveiligheid, overlastgevende en verwarde personen, jeugd, huiselijk geweld, woninginbraken en als zesde prioriteit is ondermijnende criminaliteit toegevoegd.

Op de thema's evenementenveiligheid en voetbalveiligheid zijn de doelstellingen behaald. Deze onderwerpen zullen daarom niet opnieuw worden geprioriteerd. Om de bereikte resultaten vast te houden maken deze onderwerpen vanaf nu onderdeel uit van de reguliere aanpak. Dit houdt in dat de inzet hierop wordt gecontinueerd. Ook de thema's verkeersveiligheid en inbraakpreventie zullen niet opnieuw opgenomen als prioriteit. Deze thema's vallen onder de reguliere monitoring en er wordt op ingezet indien nodig.

De prioriteiten overlastgevende en verwarde personen, jeugd en huiselijk geweld, waarbij het gaat om zorg en veiligheid en waarbij de persoonsgerichte aanpak het fundament is zullen blijvend aandacht en inzet moeten hebben van het team Veiligheid. Dat geldt eveneens voor het thema ondermijning. Als overheid wil je geen criminele activiteiten faciliteren en wil je alleen zakendoen met integere partijen.

Tot slot moge het duidelijk zijn dat de coronapandemie impact heeft gehad op ons allemaal. De wereldwijde pandemie heeft geleid tot ongekende maatschappelijke en economische omstandigheden. Dit raakte diverse beleidsterreinen van onze organisatie, en zeker ook het veiligheidsterrein. De uitvoering en handhaving van de coronamaatregelen, de oorlog in Oekraïne die een grote stroom vluchtelingen op gang heeft gebracht en de hevige boerenprotesten, hebben behoorlijk beslag gelegd op de beschikbare capaciteit van het team Veiligheid. De werkzaamheden van het team wat voorheen meer risico gestuurd waren, zijn in de afgelopen jaren meer crisis gestuurd geweest.

Vooruitblik

Uit de Veiligheidsanalyse kan worden opgemaakt welke opgaven er op Heerenveen af zullen komen. Dat zullen er altijd meer zijn dan dat we met onze capaciteit aan kunnen. We zullen dus moeten prioriteren. We kijken daarbij uiteraard welke thema's er lokaal voor Heerenveen spelen. Daar zullen we ons voor inzetten. Belangrijke ketenpartners zoals politie en OM hebben zich gecommitteerd aan het Regionaal Beleidsplan Veiligheid Noord-Nederland. Door aansluiting te zoeken bij de regionale prioriteiten weten we dat politie en OM zich hiervoor willen inzetten. Bovendien worden op deze thema's ook aanpakken ontwikkeld en zijn best practices beschikbaar, zodat we effectiever kunnen werken in de aanpak. Een ontwikkeling waar we onze inzet op zullen moeten (blijven) doen is de 'onzichtbare' criminaliteit, zoals ondermijning en digitale veiligheid (cybercrime).